

Scan Risico Bijtgedrag - Gespeende biggen

Voor u begint

Deze vragenlijst is ontwikkeld als een digitale toepassing in de Dierenwelzijn Scan. Deze versie is een benadering van de digitale vragenlijst. Voor de beste interpretatie en beoordeling van uw bedrijf maakt u bij voorkeur gebruik van de digitale vragenlijst: <https://www.dierenwelzijnscaan.be/App>.

Belangrijk: bij voorkeur wordt de Scan Risico Bijtgedrag voor gespeende biggen uitgevoerd als de biggen tussen de 6 en 8 weken oud zijn.

Hou volgende materialen bij de hand:

- een meter
- een maatbeker

Over de Scan Risico Bijtgedrag

De Scan Risico Bijtgedrag is een vragenlijst die verschillende aspecten van een varkensbedrijf belicht. De lijst bevat zowel algemene vragen als specifieke vragen over **risicofactoren voor bijtgedrag**. De belangrijkste onderdelen van de Scan zijn de diergebonden indicatoren en de niet-diergebonden indicatoren (voeding, ruimte, hokverrijking, hygiëne, diergezondheid en klimaat). Wanneer één of meerdere indicatoren niet in balans zijn, kan bijtgedrag ontstaan.

Door de Scan Risico Bijtgedrag in te vullen, krijgen varkenshouders en erfbetreders inzicht in welke risicofactoren op het bedrijf aanwezig zijn die de kans op bijtgedrag vergroten.

De Scan Risico Bijtgedrag helpt ook om met een **andere blik naar het bedrijf en de varkens te kijken**. Dit biedt de mogelijkheid om kleine bedrijfsspecifieke aanpassingen te doen, wat uiteindelijk de algemene bedrijfsresultaten kan verbeteren.

Scan Risico Bijtgedrag - Gespeende biggen

Interpretatie van de resultaten

De kleur van het antwoord geeft aan hoe gunstig uw antwoord is:

- **Lichtblauw** betekent dat u het meest gunstige antwoord heeft gekozen.
- **Donkerdere blauwtinten** geven aan dat het antwoord minder gunstig is.
- **Donkerblauw** is het meest ongunstige antwoord.

Alle adviezen per risicofactor zijn gebundeld in een apart document (www.varkensloket.be/nl/tools/scan_bijtgedrag).

Algemeen

1	Naam van de afdeling
2	Leeftijd van de gespeende biggen (in weken)
3	De genetische lijn van de zeugenstapel
4	De genetische lijn van de eindbeer

Scan Risico Bijtgedrag - Gespeende biggen

Diergebonden indicatoren

5	Hoeveel procent van de biggen in een afdeling ligt comfortabel (biggen liggen naast elkaar, in zijligging)? Tip: observeer de biggen doorheen een stalvenster of door de deur voorzichtig te openen vooraleer naar binnen te treden. Indien niet mogelijk, begin pas met observeren na 5 minuten in de stal te hebben doorgebracht.	> 70	40 - 70	< 40
6	Zijn er aanwijzingen voor luchtwegproblemen in de afdeling met biggen? Het gaat hier om hoesten en/of niezen, meer dan 10 keer per minuut en/of pompende ademhaling.	nee	ja	
7	Bij hoeveel procent van de biggen in een afdeling is het lichaamsoppervlak met meer dan 30 procent bevuild met mest en urine?	< 10	10 - 50	> 50
8	Bij hoeveel procent van de biggen in een afdeling is het harde oogvlies wit (dus niet rood) en is er geen bruine traanstreep door traanvocht te zien?	> 90	60 - 90	< 60
9	Hoeveel procent van de biggen heeft geen of nauwelijks beschadigde oren? Het gaat hier om beschadigingen of zichtbaar littekenweefsel kleiner dan 2 cm.	> 90	40 - 90	< 40
10	Hoeveel procent van de biggen in een afdeling heeft een geheel onbeschadigde staart (gecoupeerd of niet gecoupeerd)?	> 95	70 - 95	< 70
11	Hoeveel procent van de biggen in een afdeling heeft geen of nauwelijks beschadigingen op het lichaam exclusief oren en staart? Het gaat hier om wondjes of zichtbaar littekenweefsel kleiner dan 3 cm.	> 95	70 - 95	< 70

Scan Risico Bijtgedrag - Gespeende biggen				
12	Hoeveel procent van de biggen in een afdeling is te mager? Te mager betekent dat heupbotten, ribben en ruggengraat uitsteken of voelbaar zijn zonder druk uit te oefenen.	< 10	10 - 20	> 20
Voeding (voer en water)				
13	Wat is de procentuele verhouding tussen darmverteerbaar tryptofaan en darmverteerbaar lysine van het biggenvoeder? Worden meerdere biggenvoedersoorten gebruikt, dan dient het voeder met het laagste gehalte als basis voor het antwoord. Tip: vraag deze informatie op aan de voederfirma-/leverancier.	> 22	19,1 - 21,9	< 19,1 of niet bekend
14	Wat is het percentage ruwe celstof van het biggenvoeder? Worden meerdere biggenvoedersoorten gebruikt, dan dient het voeder met het laagste gehalte als basis voor het antwoord. Tip: vraag deze informatie op aan de voederfirma-/leverancier.	≥ 3	< 3	niet bekend
15	Wat is het percentage NSP (Non Starch Polysaccharides, vezels) (= OOS) van het biggenvoeder? Worden meerdere biggenvoedersoorten gebruikt, dan dient het voeder met het laagste gehalte als basis voor het antwoord. Tip: vraag deze informatie op aan de voederfirma-/leverancier.	≥ 16	< 16	niet bekend

Scan Risico Bijtgedrag - Gespeende biggen

16	Wat is het gehalte aan natrium (zout) (gr/kg) van het biggenvoeder? Worden meerdere biggenvoedersoorten gebruikt, dan dient het voer met het laagste gehalte als basis voor het antwoord. Tip: vraag deze informatie op aan de voederfirma-/leverancier.	> 1,7	≤ 1,7	niet bekend
17	Wordt in de eerste dagen na spenen hetzelfde voeder verstrekt als in de laatste week voor spenen?	ja	nee	
18	Wat is het aantal biggen per drinkplaats in de eerste week na spenen? Extra drinkplaatsen in eerste dagen na spenen tellen niet mee.	< 10	10 - 13	> 13
19	Is het voeder goed en makkelijk bereikbaar voor de kleinste biggen bij opleg en voor de grootste biggen bij einde opfok?	ja		nee
20	Is water goed en makkelijk bereikbaar voor de kleinste biggen bij opleg en de grootste biggen bij einde opfok? Extra inforamtie: Richtlijnen: bij biggen van 6-7 kg - hoogte drinknippel 90 graden met wand: 20 cm - hoogte drinknippel 45 graden met wand: 25 cm - hoogte drinkbakje (onderkant): 8-11 cm. Bij biggen van 25 kg: - hoogte drinknippel 90 graden met wand: 45 cm - hoogte drinknippel 45 graden met wand: 55 cm - hoogte drinkbakje (onderkant): 8-11 cm	ja		nee
21	Kan een big water drinken zonder vermenging met voeder?	ja	nee	

Scan Risico Bijtgedrag - Gespeende biggen				
22	Wat is de nippelopbrengst (ml / minuut)? Kies vier nippels in verschillende hokken. Meet de wateropbrengst. De laagste hoeveelheid telt.	≥ 500		< 500
23	Worden de biggen onbeperkt gevoerd (24 uur per dag voeder ter beschikking)?	ja		nee
24	<u>Indien biggen onbeperkt gevoerd worden:</u> Wat is het aantal biggen per eetplaats in de eerste week na spenen? Eén eetplaats is minimaal 18 cm breed. De extra eetplaatsen in eerste dagen na spenen tellen niet mee.	< 5	5 - 10	> 10
25	<u>Indien biggen onbeperkt gevoerd worden:</u> Staan twee voederbakken binnen één hok verder dan 3 meter van elkaar af of worden er verschillende voederbakken gebruikt? Deze vraag is van toepassing bij toepassing van meerdere voederbakken.	nee	ja	
26	<u>Indien biggen meerdere malen per dag gevoederd worden:</u> Kunnen de biggen tot aan het einde van de ronde allen gelijktijdig eten aan lange trog? Vreetbreedte per dier minimaal 18 cm.	ja		nee
27	<u>Indien biggen meerdere malen per dag gevoederd worden:</u> Wat is de voederfrequentie per dag? Mocht gedurende een ronde de frequentie wisselen, neem dan de laagste voederfrequentie.	> 5		≤ 5
Ruimte				
28	Wat is het effectieve leefoppervlak (m² per big) in de eerste week na spenen? De ruimte die voerbakken in beslag nemen, telt niet mee.	≥ 0,4	< 0,4	

Scan Risico Bijtgedrag - Gespeende biggen				
29	Wat is het beschikbare dichte vloeroppervlak (max. 5% doorlaat) per big (%)?	> 15	10 -15	< 10
30	Is de dichte ligvloer (met of zonder vloerverwarming), indien aanwezig, geïsoleerd?	ja	nee	
31	Wat de het aantal biggen per hok?	< 25	25 - 50	> 50
32	Moeten biggen de ligruimte oversteken bij het lopen tussen eet-, drink- en mestplaats?	nee	ja	
Thermisch comfort en luchtkwaliteit				
33	Tocht het ter hoogte van de biggen?	nee		ja
34	Wat is de ammoniakconcentratie op varkensniveau (ppm)? Gemeten in drie hokken: voor, midden en achter in de afdeling.	< 7	7 - 20	> 20 of niet bekend
35	Wat is de koolstofdioxide concentratie op varkensniveau (vol. ppm %)? Gemeten in drie hokken: voor, midden en achter in de afdeling.	< 0,25	0,25 - 0,3	> 0,3 of niet bekend
36	Wat is de relatieve luchtvochtigheid op varkensniveau (%)? Gemeten in drie hokken: voor, midden en achter in de afdeling.	50 - 70	< 50 / > 70	niet bekend
37	Wat is de ruimtetemperatuur (°C) op varkensniveau in een afdeling met volledig roostervloer? Vul deze vraag niet in indien er geen volledige roostervloer aanwezig is.	25,0 - 30,0	30,1 - 33,0	< 25,0; > 33,0 of niet bekend
38	Wat is de ruimtetemperatuur (°C) op varkensniveau in de afdeling met halfroostervloer met of zonder vloerverwarming? Vul deze vraag niet in indien er een volledige roostervloer aanwezig is.	24,0 - 26,0	26,1 - 30,0	< 24,0; > 30,0 of niet bekend

Scan Risico Bijtgedrag - Gespeende biggen

Hokverrijking

39	Is de hokverrijking voor de biggen eetbaar? Extra informatie: Definitie eetbare hokverrijking: materiaal kan opgegeten worden, heeft een smaak of geur en bij voorkeur enige voedingswaarde (bv. luzerne of hooi). Voeder zelf wordt niet als verrijking beschouwd.	ja	nee	
40	Is de hokverrijking voor de biggen kauwbaar? Extra informatie: Definitie kauwbare hokverrijking: de varkens kunnen op het materiaal kauwen of erin bijten (bv. vers hout of natuurtouw).	ja		nee
41	Is de hokverrijking voor de biggen wroetbaar? Extra informatie: Definitie wroetbare hokverrijking: het materiaal kan verplaatst worden of de varkens kunnen er in wroeten of scharrelen.	ja		nee
42	Is de hokverrijking voor de biggen manipuleerbaar? Extra informatie: Definitie manipuleerbare hokverrijking: de varkens kunnen het materiaal vervormen, verplaatsen en/of van structuur veranderen.	ja	nee	
43	Is de hokverrijking continu beschikbaar én bereikbaar voor de biggen? Extra informatie: Continu beschikbaar = 24u per dag en 7 dagen in de week.	ja	1 van de 2	nee

Scan Risico Bijtgedrag - Gespeende biggen				
44	Kan meer dan de helft van de toom gelijktijdig exploreren en spelen? Ter verduidelijking: meer dan de helft van de toom kan op hetzelfde moment aan de hand van verrijking exploreren en spelen.	ja		nee
45	Wordt er luzerne, stro, hooi of snijmais gegeven?	ja, dagelijks	soms	nee
Hygiëne				
46	Zijn één of meerdere eet- of drinkpunten bevuild met mest, urine of zichtbare schimmels?	nee		ja
47	Is de hokverrijking schoon (percentage schoon oppervlak)? Geen mest, stof en/of zichtbare schimmels. Geen mest, stof en/of zichtbare schimmels.	> 90	70 - 90	< 70 of geen hokverrijking aanwezig
48	Wat is het gemiddelde percentage dichte vloer dat is bevuild?	< 10	10 - 30	> 30
49	Worden bij het betreden van de gespeende biggenstal laarzen/ overall gewisseld en handen gewassen?	ja	nee	
50	Is er vliegenoverlast voor de biggen? Richtlijn: overlast is meer dan 15 vliegen op één dier.	nee	ja	

Scan Risico Bijtgedrag - Gespeende biggen

Diergezondheid

51	Wat is de BD100 voor gespeende biggen in de afgelopen 12 maanden? Extra informatie: De BD100 is het aantal BehandelDagen met antibiotica op 100 dagen. Anders gezegd, het % behandeldagen met antibiotica. De BD100 geeft dus het antibioticumgebruik op bedrijfsniveau weer.	≤ 14	13,9 - 29,9	≥ 30
52	Wat is het uitvalspercentage bij de gespeende biggen in de afgelopen 12 maanden?	< 1,5	1,5 - 3,0	> 3,0
53	Worden de biggenafdelingen gereinigd volgens de voorschriften die op de verpakking van het inweekmiddel en het desinfectiemiddel staan? Extra informatie: De voorschriften geven aan na elke ronde een afdeling in te weken met inweekmiddel, te reinigen, te desinfecteren en tijd te nemen voor het drogen. De voorschriften bevatten bijvoorbeeld instructies over de gewenste concentratie en de inweektijd in combinatie met de afdelingstemperatuur.	ja	nee	
54	Wat is de speenleeftijd van de biggen in dagen?	> 35	25 - 35	< 25
55	Worden de biggen na het spenen gemengd uit verschillende tomen?	nee	ja	
56	Is er een werkprotocol dat dezelfde dag in werking gezet wordt als bijtgedrag (oren, flank of staart) optreedt?	ja		nee
57	Wat is het percentage van de hokken in een afdeling met diarree (één of meerdere dieren). Bij afdelingen met minder dan vier hokken het percentage dieren met diarree inschatten.	< 10	10 - 40	> 40